

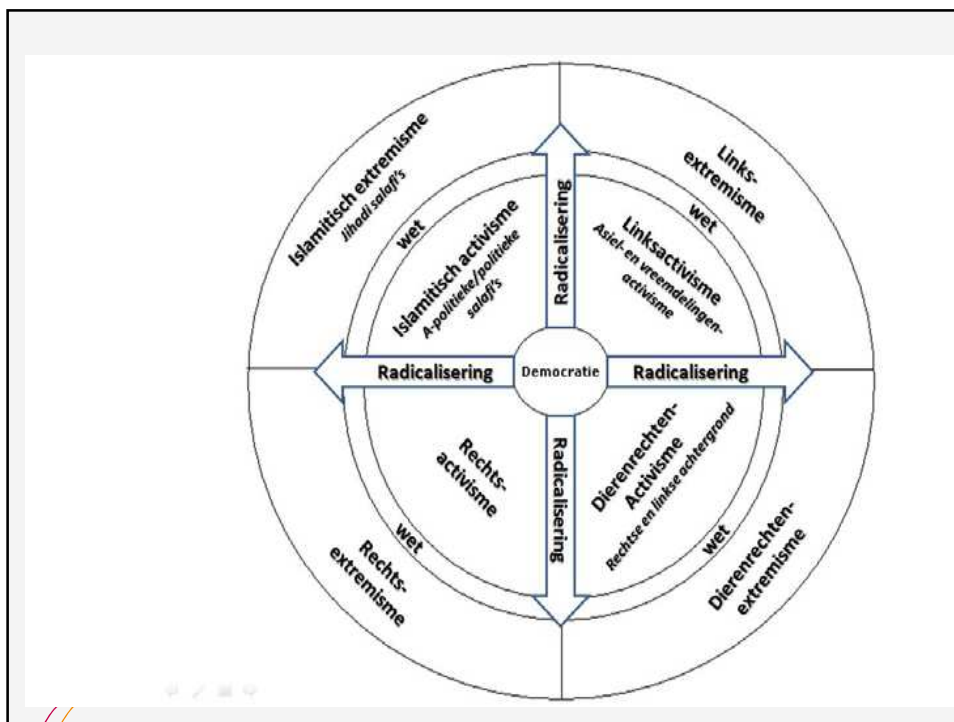

De rol van de school in het (de-) radicaliseringsproces

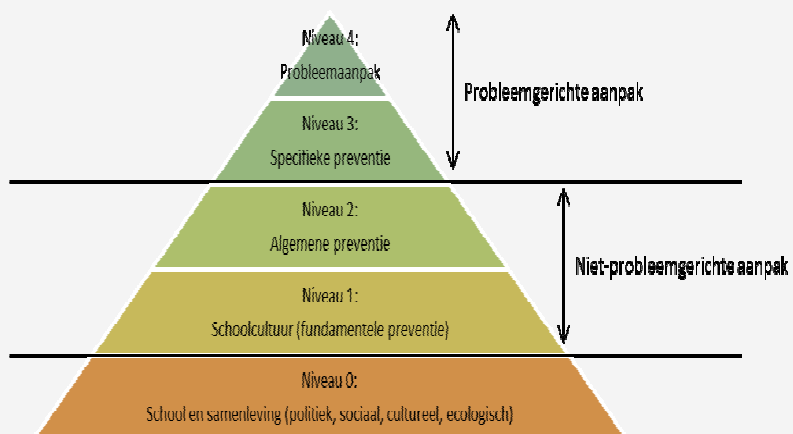
4 mei 2017 , Karin Heremans
Directie Atheneum Antwerpen
Beleidsverantwoordelijke preventie radicalisering
GO! Beleid en strategie
Co- chair RAN Education Europe

Jongeren mogen nog radicaal zijn !

1. Definities uitklaren
 - Activisme
 - Radicalisering
 - Extremisme
 - Gewelddadig extremisme - terrorisme
2. Verschillende processen – verschillende profielen + verschil met terugkeerders
3. Deradicaliseren is werk voor professionals.
4. Het is altijd maatwerk !

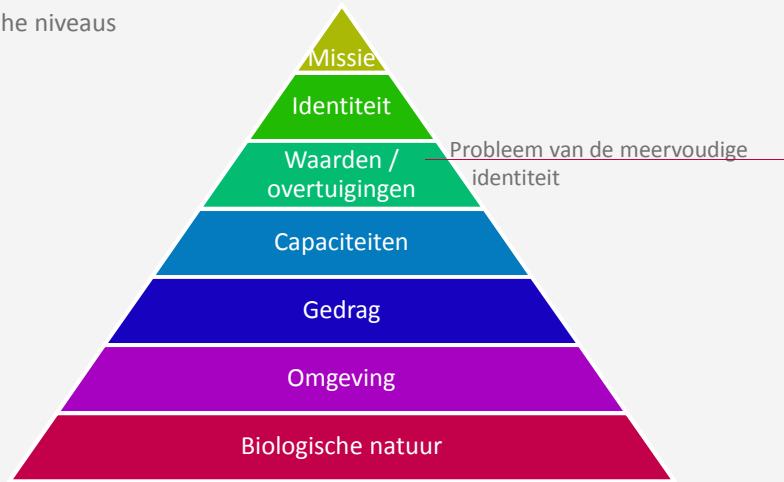

Preventiedriehoek van Johan Deklerck

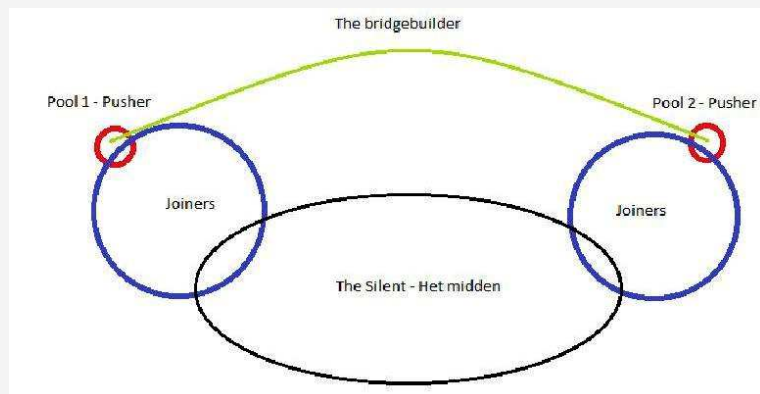

Ontwikkelingsmodel van Bateson

Logische niveaus

Depolarisatiemanagement Bart Brandsma

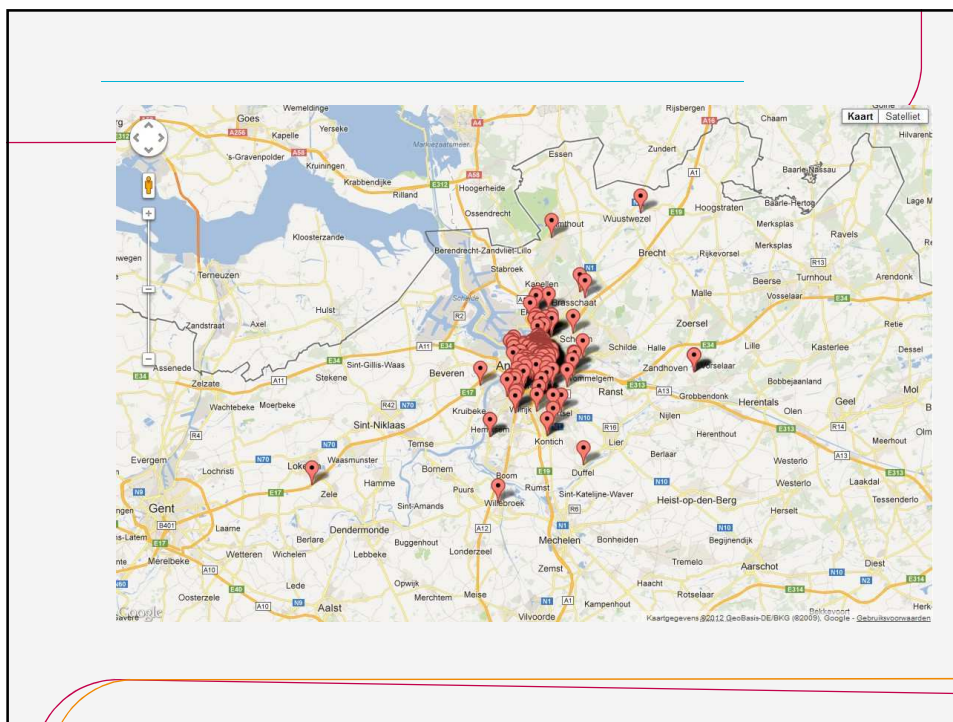

GO! Atheneum Antwerpen

Verschillende nationaliteiten, verschillende levensbeschouwingen

Afghanistan	Ghana	Nederland
Algerije	Guinea	Nederlandse Antillen
Angola	Hongkong	Oekraïne
Armenië	Hongarije	Pakistan
Bangladesh	Indië	Polen
België	Irak	Portugal
Bolivië	Iran	Roemenië
Bosnië-Herzegovina	Ivoorkust	Rusland
Brazilië	Joegoslavië	Rwanda
Bulgarije	Kaapverdië	Senegal
Burundi	Kameroen	Servië
China	Kazachstan	Sierra Leone
Congo	Kenia	Somalië
Costa Rica	Kosovo	Spanje
Ecuador	Libië	Suriname
El Salvador	Macedonië	Syrië
Ethiopië	Maleisië	Togo
Filipijnen	Marokko	Turkije
Gambia	Mongolië	Wit-Rusland
Georgië	Montenegro	Verenigde Staten

Onze missie: Van kleuter tot wereldburger!

Analyse leerlingenbestand :

Socio-economisch profiel leerlingen Atheneum

Thuis taal niet Nederlands (N)	71,7%
Moeder niet in het bezit van diploma SO (O)	73,7%
Woonplaats	85,8%
Schooltoelage	59,1%
GOK-leerlingen	71,8%

Overzicht levensbeschouwingen

	ISL	ISR – KGD – NCZ – ORT - PGD
2000-2001	47%	53%
2008-2009	80%	20%
2014-2015	70%	30%
2016-2017	75%	25%

3 pieken in radicalisering

1. 11 september 2001

Gepolariseerde meningen

Complotdenken

2. 2008-2009

Botsen van godsdienstvrijheid met
individuele vrijheid en vrije keuze .

Infiltratie Sharia4B

3. 2012 – 2017

Problematiek rond Syrië en IS

Impact evoluties Turkije

Toenemende polarisering

1^e pijler beleidsvisie: Samen leren samenleven ⇒ 4 universele thema's

TIJD: spijbelbeleid, timemanagement

KEUZE: studiekeuzebegeleiding, vrijheid van het individu + eigen persoonlijke keuzes en kritische zin ontwikkelen

RUIMTE: interculturele en interlevensbeschouwelijke dialoog,

MENS: GOK-beleid + leerlingenbegeleiding

Van actief pluralisme naar actief burgerschap !

- Sokkel gedeelde bindende basiswaarden.
- Van verdraagzaamheid naar wederkerigheid.
- Sterke zelfsturende teams rond leerlingen + vormingen rond identiteitsontwikkeling
- Athena-syntax : levensbeschouwing- wetenschap-kunst

⇒ De MENS moet in TIJD en RUIMTE de nodige KEUZES maken om te evolueren naar een universele wereldburger.

Sokkel gedeelde, bindende basiswaarden

⇒ gemeenschappelijke sokkel bindende basiswaarden:

- eerbied voor de universele Rechten van de mens en specifieke Rechten van het Kind;
- wederzijds respect/de actieve verdraagzaamheid;
- de vrije keuze;
- het zelfbeschikkingsrecht van het individu;
- de vrijheid van meningsuiting;
- de gelijkwaardigheid man-vrouw;
- de scheiding van Kerk en Staat;
- de neutraliteit van de overheid;
- het vrij wetenschappelijk onderzoek;

Actief Pluralisme is niet totaal vrijblijvend !

Actief Pluralisme leidt tot actief burgerschap !

Verschillende casussen – verschillende lessen >>> Maatwerk

1. Casus broers Bali november 2012 – maart 2013
2. Casus tegengehouden jongen 1^e graad juni 2013
3. Casus teruggekeerde jongen maart 2014
4. Casus tegengehouden jongen 2015 – 2016
5. Casussen GO! sinds aanslagen vb Turkse jongen - polarisering

Radix – tool Universiteit Utrecht

- Risico taxatie instrument dat mogelijkheid biedt gedrag te duiden en zorgelijke signalen te herkennen
- = dynamisch beoordelingsinstrument
- Dient in eerste instantie om de zorgen in beeld te brengen,
- Wordt pas in een latere fase een veiligheidsinstrument
- RADIX –Tool Universiteit - Utrecht 4 domeinen
 1. Politieke en ideologische uitingen
 2. Culturele en ideologische uitingen
 3. Gedrag
 4. Relaties en contacten

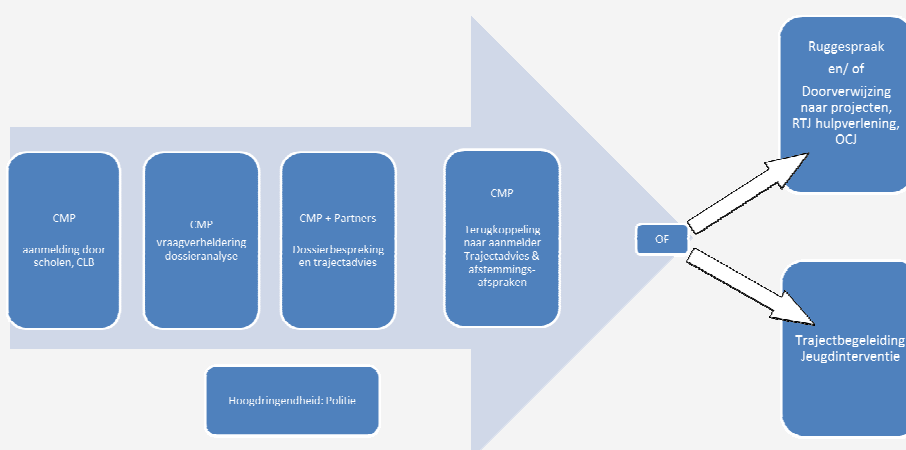
Radix-tool Antwerpen

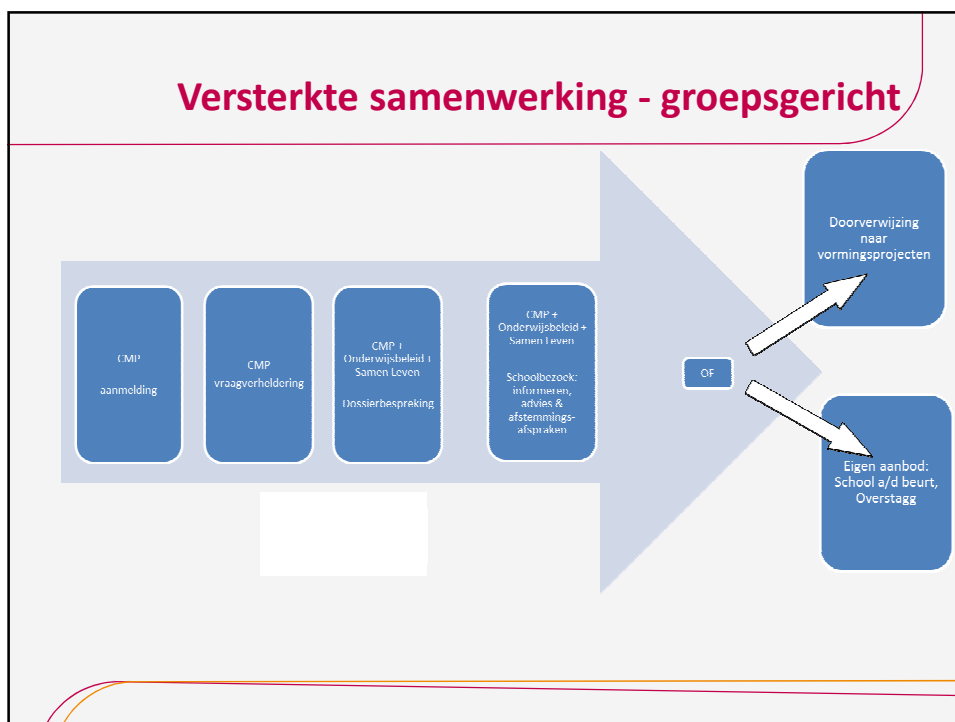
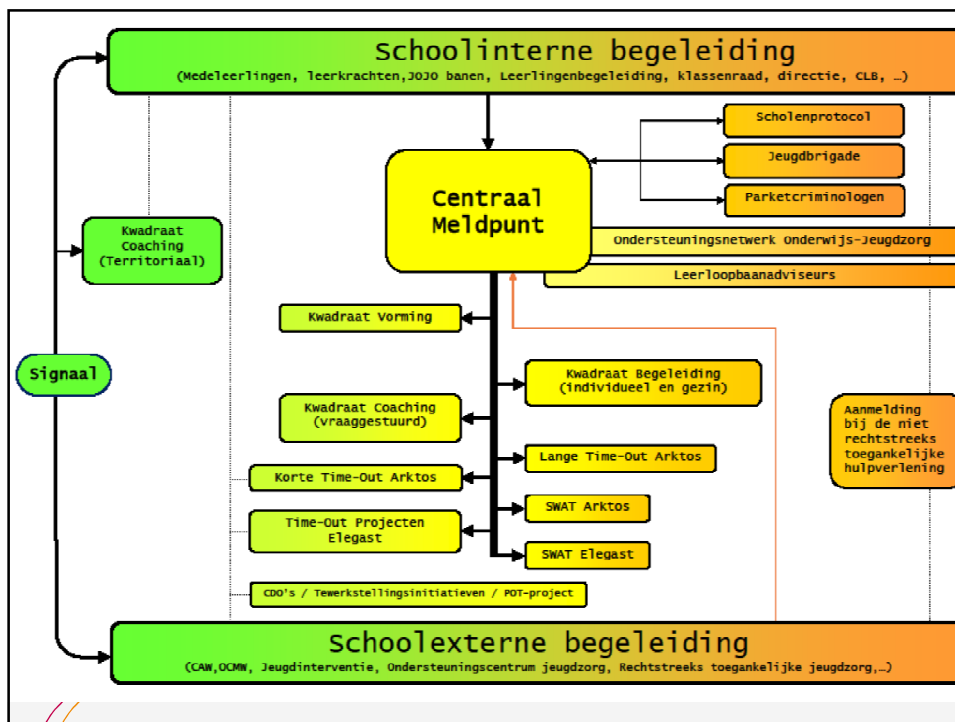
Ruimere focus op algemene welzijnsfactoren

- Individuele eigenschappen
- Contextfactoren
- Familie
- Vrienden
- School/werk
- Vrije tijd
- Maatschappelijke factoren

Voordelen: gestructureerde systemische inschatting
relevante empirisch ondersteunde indicatoren

Antwerpen : versterkte samenwerking - persoonsgericht

Advies scholen actieplan GO!

- Handel nooit alleen.
- Bespreek je bezorgdheid met je collega's, leerlingbegeleiding en je directie.
- Vraag raad aan het CLB.
- Bespreek en overloop eventueel met het CLB de vragenlijst radix
- Organiseer een casusoverleg met verschillende partijen
- Aarzel niet om ouders te betrekken !
- Betrek ook vrienden, andere familieleden
- Bespreek de resultaten op maat en in onderling overleg
- Trek nooit te snel conclusies
- Ga altijd voor een aanpak op maat (preventief, repressief of 'curatief'), afhankelijk van de situatie en de lokale beleidscontext (al dan niet radicaliseringsambtenaar/-cel,...), met hulp van externe partners.
- Contacteer in noodsituaties de politie, contactpersoon PLP 41
- Deel als school de zorg rond de jongere met ketengerichte partners

PPGO! Samen leren samenleven

- Management van verbondenheid
- Ontwikkelen van teams van leerkrachten rond leerlingen
- Focus op gedeelde bindende basiswaarden,
- Actief burgerschap ! & Streven naar wederkerigheid;
- Koppelen counter & alternative narrative !
- De trans-levensbeschouwelijke en trans-culturele houding;
- Versterken identiteitsontwikkeling, kritisch denken en vergroten weerbaarheid jongeren (belang geschiedenislessen!)
- Stimuleren welbevinden: geef leerlingen hoop en toekomstperspectief
- Vergroten sociale cohesie en binding met samenleving versterken matching vrije tijd, ouders, samenleving (indien nodig herstellen) ;

Wat met terugkeerders ?

Verskillende profielen :

- Kinderen van terugkeerders (al dan niet opgegroeid hier of in Syrie)
- Jongeren die zelf terugkeerder zijn
- Broers, zussen, familieleden van terugkeerders

Belangrijk : het verschil zit in **de ervaring**

- Terugkeerders geïnfecteerd door extremistische ideologie
- Getraumatiseerde terugkeerders
- Ideologische en getraumatiseerde terugkeerders
- Ideologische en getraumatiseerde terugkeerders met een MISSIE
- Terugkeerders

Wat met terugkeerders ?

- Leerplicht : school maakt deel uit van het **normale leven** van een kind
- Impact van **de omgeving** is altijd groot op gedrag en ontwikkeling > herlocaliseren familie en kinderen om stigmatisering te vermijden
- **Relaties** zijn belangrijk : zowel ouders, vrienden, leraars

Wat met terugkeerders ?

Algemeen advies :

- zo snel mogelijk naar het normale leven gaan
- wel een tussenperiode voorzien om te acclimatiseren
- School = veilige leer-en leefomgeving
- Vertrouwensrelaties dienen terug opgebouwd
- Stress minimaliseren
- Minimale speciale behandeling in de klas
- Veel focus leggen op responsabilisering
- Doelen vooropstellen en begeleiden

Wat met terugkeerders ?

NIET IN MIJN SCHOOL ! > Angst voor reputatie

- Gemeenten dienen voorbereid
 - Scholen dienen voorbereid
 - Leerkrachten dienen opgeleid om te vermijden dat situaties escaleren
 - ! Niet alle scholen kunnen dit
- > Advies selectie scholen + externe ondersteuning + crisiscommunicatie voorzien + multi-agency approach

Wat met terugkeerders ?

Wie informeren ?

- ! Voorlopig geen **standaardprocedure** ?
- Scholen dienen **beperkt** geïnformeerd te worden, dwz directeur, CLB medewerker, stafmedewerker, leerling begeleiding
- **Vorming en begeleiding** dient voorzien te worden
- **Crisiscommunicatie** dient voorbereid

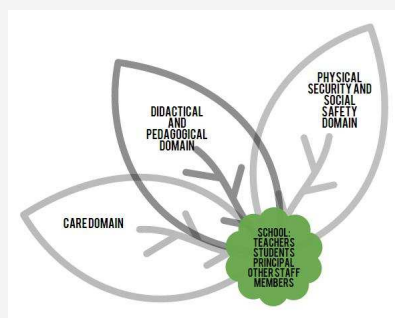
Wat met terugkeerders ?

Scholen kunnen het niet alleen !

- Externe ondersteuning is nodig
- Overgangperiode is nodig
- Risico –en kwetsbaarheidsanalyse is nodig
- Ondersteuning met trauma-expertise is nodig (Solentra)
- Samenwerkingsverbanden zijn nodig

Pleidooi voor multi-disciplinaire aanpak & interdisciplinair netwerk

Scholen, welzijn, opvoedingsondersteuning, politie, geestelijke gezondheid, trauma experts, jongerenwerkers, NGO's met expertise, sport-en vrijetijdsbesteding , ...

Actuele noden

- Overkoepelende aanpak – visie
- Afspraken maken rond Informatiedelen – beroepsgeheim
- Begeleiding LIVC's in functie van visie-aanpak + juridisch kader
- Vormingen in functie van het spreken van dezelfde taal
- Implementatie en uitrol radix-tool Antwerpen
- Pleidooi voor SSP-model Denemarken
- Interdisciplinaire aanpak is noodzakelijk
- Investeer ook in community politie
- Investeer massaal in depolarisatiemanagement
- Vertrouwen = basis voor samenwerking !

De allegorie van de twijfel

